

โครงการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรแห่งชาติ (National Agricultural Big Data Center)

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- (1) เป้าหมายที่ 3 : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- (2) ประเด็นที่ 3 : การเกษตรสร้างมูลค่า

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็นที่ (03)* : การเกษตร.

- (1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) : ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น
- (2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยที่ 6 การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- (3) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) : (030601) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- (4) ตัวชี้วัดแผนแม่บทย่อย : มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ความสอดคล้องห่วงโซ่มูลค่า (Value Chains) ของเป้าหมายแผนย่อย

- (หลัก)   ชื่อองค์ประกอบ : V01 ปัจจัยการผลิต
                                 ชื่อปัจจัย : F0102 ข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร

1.3 นโยบายรัฐบาล

- นโยบายหลักด้าน การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

1.4 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566

- ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 ข้อ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ 2558

กฎกระทรวง ระบบการป้องกันและควบคุมโรคระบาดสัตว์

ยุทธศาสตร์ กรมปศุสัตว์ 2561 - 2565

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์ให้มีความเหมาะสมและร่วมสมัย

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์เพื่อมุ่งสู่การเป็น Device Service

2. หลักการและเหตุผล

“ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนสัตว์ในประเทศไทย” เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่นำมาใช้ประกอบการกำหนด วิเคราะห์และบริหารงาน/โครงการต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์การพัฒนาการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม การเตรียมเสบียงสัตว์ การผลิตยาสัตว์และวัคซีนป้องกันโรคสัตว์ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ/ภัยพิบัติ การควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ การส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และการวิเคราะห์สถานการณ์ปศุสัตว์ เป็นต้น ตลอดมาอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งยังเป็นข้อมูลสนับสนุนให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ที่ต้องการนำข้อมูลไปประกอบการดำเนินโครงการต่างๆ และนำไปใช้อ้างอิงในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยความสำคัญของข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนสัตว์นี้ กรมปศุสัตว์จึงได้มีนโยบายให้มีการสำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนสัตว์ทุกรายครัวเรือนทั่วประเทศมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 โดยให้ดำเนินการสำรวจเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เป็นรายครัวเรือนเป็นประจำทุกๆ 2 ปี และทำการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันสำหรับปีที่ไม่ได้มีการสำรวจเป็นรายครัวเรือน และตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันได้มีการดำเนินการสำรวจเป็นประจำทุกปี เพื่อความต่อเนื่องและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 กรมปศุสัตว์ ได้นำโปรแกรมระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (TH-LIFDS : Thai Livestock Farmer Database System) มาช่วยในการรองรับการปฏิบัติงาน

ต่อมาในปีงบประมาณ 2558 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายในการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นเอกภาพ (Single data) สำหรับขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer/Smart Officer โดยจะจัดทำระบบให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบ Web Service ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ต้นแบบ Single form แบบทะเบียนเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกอบกับกรมปศุสัตว์ได้ลงนาม MOU กับสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง จำนวน 3 ฉบับ โดยลงนามในบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556 ได้แก่

(1) บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยวิธีแฟ้มข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (BATCH PROCESSING)

(2) บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยวิธีบริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (COUNTER SERVICE)

(3) ข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้โปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กรมปศุสัตว์ได้พัฒนาระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ให้รองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่โดยตรงตลอดเวลาตามนโยบายรัฐบาลโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบนโยบายการบริหารราชการให้กับหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2558 โดยมุ่งเน้นให้การขับเคลื่อนนโยบายเป็นแผนงานต้องออกมาเป็นรูปธรรม ทำงานแบบเป็นทีมและร่วมกันขับเคลื่อนในทุกมิติด้านภาคการเกษตร และเป็นไปตามนโยบายการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ เพื่อให้การบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนในทุกด้านทุกมิติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการให้บริการประชาชนและการกำหนดยุทธศาสตร์การให้ความ

ช่วยเหลือประชาชนในหลายๆ มิติได้อย่างทั่วถึง โดยกรมปศุสัตว์เล็งเห็นถึงการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน จึงเห็นควรปรับปรุงระบบเพื่อให้ประชาชนสามารถบันทึกข้อมูลของตนเองได้ และสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับระบบงานอื่นทั้งในและนอกองค์กร รวมทั้งเป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารใช้ประกอบการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นหน่วยงานกำกับดูแลทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความสามารถพัฒนาการปศุสัตว์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรมนุษย์การปศุสัตว์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงรวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนางานด้านการปศุสัตว์แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป โดยมีการดำเนินการแล้วคือ พัฒนาระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือน เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรได้เข้ามาลงทะเบียนให้ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวางแผนการให้บริการทางด้านต่าง ๆ ของการปศุสัตว์ในระดับจังหวัด และที่สำคัญที่สุด คือ ช่วยเกษตรกรในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การเกิดอุทกภัย ข้อมูลที่ได้จากการลงทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือนจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินความเสียหาย และให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนได้อย่างทั่วถึง

ปัจจุบันมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือนจำนวนมากที่เป็นผู้ใช้บริการจากกรมปศุสัตว์ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและผลประโยชน์ที่จะได้รับในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพของระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือนดังกล่าว เพื่อรองรับข้อมูลของเกษตรกรที่เพิ่มมากขึ้น และรองรับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการได้อย่างเต็มที่ และสามารถให้เกษตรกรสามารถเข้ามาบันทึกข้อมูลข้อมูลของเกษตรกรพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ลักษณะการประกอบอาชีพของเกษตรกร (อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้รวมภาคการเกษตรและปัญหาเบื้องต้นที่เกษตรกรประสบ) สมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร และการประกอบกิจกรรมด้านปศุสัตว์จำนวนสัตว์ (สถานที่เลี้ยงสัตว์และค่าพิทักษ์ภูมิศาสตร์ สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม ฟาร์มมาตรฐาน มาตรฐานที่ได้รับการรับรอง และปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินกิจกรรมด้านปศุสัตว์ การถือครองที่ดิน เครื่องจักรกล รายได้จากการดำเนินกิจกรรมด้านปศุสัตว์ต่อปี หนี้สิน (นอกระบบ/ในระบบ) ความต้องการช่วยเหลือจากรัฐบาล พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ จำนวนปศุสัตว์ จำนวน 11 ชนิด

3.2 เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานด้านปศุสัตว์ที่เป็นปัจจุบันทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น สำหรับใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ของกรมปศุสัตว์และหน่วยงานอื่นที่ต้องการใช้ข้อมูลด้านปศุสัตว์

3.3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นกรอบในการเลือกตัวอย่าง (Sampling frame) สำหรับการสำรวจข้อมูลในรายละเอียดเกี่ยวกับการปศุสัตว์ ต่อไป

3.4 เพื่อใช้ในการอ้างอิงในทางวิชาการให้กับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการใช้ข้อมูล

4. เป้าหมาย

4.1 กลุ่มเป้าหมายหลัก เกษตรกรที่มีการเลี้ยงสัตว์ ในประเทศไทย และผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จำนวน 2,720,000 ราย

4.2 กลุ่มเป้าหมายรอง หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป สามารถรับรู้ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อนำไปใช้ประกอบในการอ้างอิงในทางวิชาการและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติงานตามภารกิจต่างๆ

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

ข้อมูลจำนวนเกษตรกร และจำนวนสัตว์ตรงกับความเป็นจริงในพื้นที่

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) สามารถยืนยันตัวตนบุคคลของเกษตรกรได้อย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ
- 2) เกษตรกรสามารถลงทะเบียนเป็นเกษตรกร และแก้ไขข้อมูลผ่านระบบที่มีความทันสมัย ปลอดภัย และลดปัญหาการใช้กระดาษ

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.1 เชิงปริมาณ

จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการปรับปรุงข้อมูลหรือขึ้นทะเบียนเกษตรกร 2,720,000 ราย

6.2 เชิงคุณภาพ

เกษตรกรได้รับการยืนยันตัวตนบุคคลของเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการปศุสัตว์ ที่เป็นปัจจุบัน ให้แก่หน่วยงานภายนอก เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้
- 2) เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว
- 3) หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป มีข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประกอบในการอ้างอิงในทางวิชาการและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติงานตามภารกิจต่างๆ

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

กลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรทุกรายที่มีการเลี้ยงสัตว์ ในประเทศไทย

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ.2565 - วันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2566

10. ขอบเขตการดำเนินงาน

1. กรมปศุสัตว์ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกษตรกรทุกรายที่มีการเลี้ยงสัตว์และผู้ประกอบการทุกรายที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล โดยบันทึกลงในแบบสำรวจ Single form แบบทะเบียนเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทุกรายที่มีการเลี้ยงสัตว์ ในประเทศไทย ลงในระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และออกเอกสารรับรองการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร

2. ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เป็นกรณีในการจัดเก็บข้อมูลและปรับปรุงฐานข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงระบบกับสำนักทะเบียนกลาง

3. กรมปศุสัตว์ดำเนินการติดตามตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้อง และแม่นยำของข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการติดตามและประเมินผล

4. กรมปศุสัตว์ดำเนินการสรุปผล และออกรายงานข้อมูลการสำรวจข้อมูลเกษตรกรทุกรายที่มีการเลี้ยงสัตว์ พร้อมวางแผนการดำเนินงานการพัฒนาในปีถัดไปให้สมบูรณ์

11. วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ 8.1600 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ

(นายสรวิศ ธานีโต)

อธิบดีกรมปศุสัตว์